

WOJEWODA MAZOWIECKI

Warszawa, 1 kwietnia 2022 r.

WK-I.431.1.48.2021

Pan
Sylwester Korgul
Starosta Białobrzegi

Starostwo Powiatowe w Białobrzegach
Plac Zygmunta Starego 9
26-800 Białobrzegi

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 28 ust. 1 pkt 2 ustawy o wojewodzie i administracji rządowej w województwie¹, art. 6 ust. 4 pkt 3 ustawy o kontroli w administracji rządowej², art. 25 ust. 1 pkt 3 lit. a ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne³, a także art. 258 § 1 pkt 5 Kodeksu postępowania administracyjnego⁴, kontrolerzy: Kamil Karkułowski oraz Anna Doroszevska – starsi inspektorzy wojewódzcy w Oddziale Kontroli Jednostek Samorządu Terytorialnego Wydziału Kontroli, a także Łukasz Plaskot – kierownik Oddziału Serwisu Informatycznego Biura Informatyki oraz Mariusz Zmuda – specjalista w Oddziale Serwisu Informatycznego Biura Informatyki Mazowieckiego Urzędu Wojewódzkiego w Warszawie, przeprowadzili w dniach od 16 listopada do 17 grudnia 2021 r. kontrolę problemową w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach, z siedzibą w Białobrzegach przy Placu Zygmunta Starego 9.

Przedmiot kontroli obejmował realizację zadań w zakresie:

¹ Ustawa z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2022 r. poz. 135).

² Ustawa z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 poz. 224).

³ Ustawa z dnia 17 lutego 2005 r. o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne (Dz. U. z 2021 r. poz. 2070, ze zm.).

⁴ Ustawa z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2021 r. poz. 735, ze zm.).

- I. Działania systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań publicznych albo realizacji obowiązków wynikających z art. 13 ust. 2 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne pod względem zgodności z minimalnymi wymaganiami dla systemów teleinformatycznych lub minimalnymi wymaganiami dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej⁵ – w okresie od 1 stycznia 2019 r. do 28 października 2021 r.
- II. Prawidłowości oraz terminowości załatwiania skarg i wniosków przez Starostę Białobrzieskiego w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 28 października 2021 r.

Nawiązując do projektu wystąpienia pokontrolnego z 18 stycznia 2022 r., do którego nie wniesiono zastrzeżeń, przekazuję Państwu wystąpienie pokontrolne.

- I. Działanie systemów teleinformatycznych używanych do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej albo realizacji obowiązków wynikających z art. 13 ust. 2 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne pod względem zgodności z minimalnymi wymaganiami dla systemów teleinformatycznych lub minimalnymi wymaganiami dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej.**

Ocenie poddano trzy główne obszary kontroli, tj. wymianę informacji w postaci elektronicznej, w tym współpracę z innymi systemami informatycznymi oraz wspomaganie usług drogą elektroniczną, zarządzanie bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych oraz zapewnienie dostępności informacji zawartych na stronach internetowych urzędu dla osób niepełnosprawnych.

W jednostce prowadzono rejestry publiczne, o których mowa w art. 14 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne. W prowadzonych rejestrach publicznych wyróżniono typy obiektów oraz ustalono strukturę ich identyfikatorów, zgodnie z wymogami § 10 ust. 1, 2 i 3 rozporządzenia w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej

⁵ Zgodnie z art. 25 ust. 3 przedmiotowej ustawy kontrola dotyczyła wyłącznie systemów teleinformatycznych oraz rejestrów publicznych, które są używane do realizacji zadań zleconych z zakresu administracji rządowej.

oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych⁶ (dalej rozporządzenie w sprawie KRI).

Kontroli poddano system teleinformatyczny ██████████ używany w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach (dalej Starostwo) do realizacji zadań publicznych.

I.A. Wymiana informacji w postaci elektronicznej, w tym współpraca z innymi systemami (rejestrami) teleinformatycznymi oraz wspomaganie usług drogą elektroniczną.

Starostwo udostępnia elektroniczną skrzynkę podawczą (dalej ESP) umożliwiającą doręczanie pism w postaci dokumentów elektronicznych. Zgodnie z § 3 ust. 1 pkt 2, 3, 4, 5 i 6 rozporządzenia w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych⁷ na stronie internetowej Biuletynu Informacji Publicznej Starostwa (dalej BIP) poinformowano o warunkach organizacyjno-technicznych doręczania dokumentów elektronicznych⁸. Starostwo umożliwia przyjmowanie dokumentów elektronicznych służących do załatwiania spraw w formatach danych określonych w załączniku nr 2 rozporządzenia w sprawie KRI.

Na stronie BIP jednostki w zakładce: *Menu użytkownika* → *Elektroniczna Skrzynka Podawcza*, znajduje się informacja dla użytkowników chcących załatwić sprawę w formie elektronicznej. W zakładce: *Menu użytkownika* → *e-usługi*, po jej kliknięciu następuje przekierowanie na „*Wrota Mazowska*”, gdzie następnie po kliknięciu w link wybranego wniosku strona przekierowuje na podstronę ze szczegółowymi informacjami danej sprawy. Kliknięcie w link *Zrealizuj usługę przez Internet* przekierowuje na podstronę, która umożliwia dokonanie zalogowania się za pomocą profilu zaufanego lub certyfikatu powiązanego z kontem e-Urząd.

Na stronie internetowej Starostwa w zakładce: *Strefa Mieszkańca* → *Sprawy urzędowe – dokumenty* zamieszczono wzory wniosków i innych formularzy, które można pobrać, natomiast w zakładce: *Strefa Mieszkańca* → *e-usługi* zamieszczony jest adres skrzynki e-PUAP oraz link przekierowujący na stronę internetową „*Wrota Mazowska*”.

⁶ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 12 kwietnia 2012 r. w sprawie Krajowych Ram Interoperacyjności, minimalnych wymagań dla rejestrów publicznych i wymiany informacji w postaci elektronicznej oraz minimalnych wymagań dla systemów teleinformatycznych (Dz. U. z 2017 r. poz. 2247).

⁷ Rozporządzenie Prezesa Rady Ministrów z dnia 14 września 2011 r. w sprawie sporządzania i doręczania dokumentów elektronicznych oraz udostępniania formularzy, wzorów i kopii dokumentów elektronicznych (Dz. U. z 2018 r. poz. 180).

⁸

Starostwo w systemie [REDAKTOWANE] umożliwia udostępnianie danych w formacie [REDAKTOWANE] oraz usług sieciowych [REDAKTOWANE] oraz [REDAKTOWANE] określonych w załączniku nr 2 i 3 rozporządzenia w sprawie KRI.

Ustalono, że Starostwo nie przekazywało wzorów dokumentów elektronicznych do Centralnego Repozytorium Wzorów Dokumentów Elektronicznych.

Ustalono, że podstawowym sposobem dokumentowania przebiegu załatwiania i rozstrzygania spraw jest system tradycyjny. Zarządzeniem nr 46/2015 Starosty Białobrzeskiego z dnia 28 sierpnia 2015 r. w sprawie wprowadzenia w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach systemu Elektronicznego Zarządzania Dokumentacją (EZD), jako oprogramowania wspomagającego wykonywanie czynności kancelaryjnych w systemie tradycyjnym ustanowiono, że wprowadza się System EZD, jako oprogramowanie wspomagające wykonywanie czynności kancelaryjnych w systemie tradycyjnym.

Stwierdzono, że system teleinformatyczny Elektroniczne Zarządzanie Dokumentacją (dalej EZD) powiązany jest z platformą ePUAP. Wymiana danych odbywa się za pomocą platformy ePUAP, która narzuca protokoły komunikacyjne i szyfrujące. Współpraca pomiędzy systemami jest możliwa dzięki wyposażeniu Starostwa w odpowiedni sprzęt oraz oprogramowanie umożliwiające wymianę danych między systemami, zgodnie z § 16 ust. 1 rozporządzenia w sprawie KRI. Kodowanie znaków w wysyłanych z systemów lub odbieranych przez te systemy dokumentach odbywa się w standardzie zgodnym z § 17 ust. 1 rozporządzenia w sprawie KRI. W Starostwie udostępnia się zasoby zgromadzone przez usługi sieciowe dla systemów: [REDAKTOWANE]

W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku udokumentowanych procedur dotyczących dostarczania i zarządzania usługami na deklarowanym poziomie dostępności, co jest niezgodne z § 15 ust. 2 rozporządzenia w sprawie KRI, zgodnie z którym, cyt.: *„Zarządzanie usługami realizowanymi przez systemy teleinformatyczne ma na celu dostarczanie tych usług na deklarowanym poziomie dostępności i odbywa się w oparciu o udokumentowane procedury”*.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadań dotyczących wymiany informacji w postaci elektronicznej, w tym współpracy z innymi systemami (rejestrami) teleinformatycznymi oraz wspomagania usług drogą elektroniczną **ocenia się pozytywnie pomimo stwierdzonej nieprawidłowości.**

I.B. Systemy zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych.

Zgodnie z § 20 ust. 1 rozporządzenia w sprawie KRI, w okresie objętym kontrolą obowiązywały następujące dokumenty związane z problematyką bezpieczeństwa informacji, regulujące w szczególności zagadnienia z zakresu ochrony danych przetwarzanych w Starostwie, tj.:

- *Polityka Ochrony Danych Osobowych w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach* stanowiąca załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 21/2018 Starosty Białobrzeskiego z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie *wprowadzenia Polityki ochrony danych osobowych w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach wraz z procedurami stanowiącymi załączniki do Polityki ochrony danych osobowych*⁹,

⁹ Przedmiotowy dokument opisywał następujące zagadnienia oraz zawierał:

[Redacted content]

- *Polityka Bezpieczeństwa Informacji w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach* stanowiąca załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 13/2021 Starosty Białobrzeskiego z dnia 29 marca 2021 r. w sprawie *wprowadzenia Polityki Bezpieczeństwa Informacji w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach*¹⁰ (straciło moc Zarządzenie Nr 21/2018 Starosty Białobrzeskiego z dnia 25 maja 2018 r.),
- *Polityka Ochrony Danych Osobowych* stanowiąca załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 29/2021 Starosty Białobrzeskiego z dnia 25 sierpnia 2021 r. w sprawie *wprowadzenia Polityki Ochrony Danych Osobowych*¹¹ (straciło moc Zarządzenie Nr 13/2021 Starosty Białobrzeskiego z dnia 29 marca 2021 r.).

¹⁰ Przedmiotowy dokument opisywał następujące zagadnienia oraz zawierał:

¹¹ Przedmiotowy dokument opisywał następujące zagadnienia oraz zawierał:

Obowiązujące w okresie kontrolowanym ww. *Polityki* opisują sposoby nadawania, modyfikacji i odbierania uprawnień użytkownikom, określają sposoby pracy w systemach informatycznych, procedury zarządzania oraz czynności mające wpływ na zapewnienie bezpieczeństwa systemów informatycznych.

W toku kontroli potwierdzono zaangażowanie kierownictwa jednostki w proces ustanawiania i funkcjonowania systemu bezpieczeństwa informacji m.in. poprzez wydawanie zarządzeń i instrukcji odnośnie bezpieczeństwa informacji i systemów teleinformatycznych.

W okresie kontrolowanym Starostwo dokonało w roku 2020 analizy zagrożeń i ryzyka przy przetwarzaniu danych osobowych oraz w roku 2019 – oceny spełnienia obowiązków wynikających z rozporządzenia *RODO*¹² oraz ustawy o ochronie danych osobowych *UODO*¹³.

Pracownicy wykonujący zadania w badanym systemie teleinformatycznym [REDACTED] uczestniczyli w procesie przetwarzania informacji w stopniu adekwatnym do przypisanych obowiązków, zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 4 rozporządzenia w sprawie KRI.

Stosownie do zapisów § 20 ust. 2 pkt 13 rozporządzenia w sprawie KRI, w jednostce obowiązywały zasady zgłaszania i postępowania z incydentami naruszenia bezpieczeństwa

¹² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych; Dz. U. UE. L. 2016, poz. 119/1).

¹³ Ustawa z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych (Dz. U. z 2019 r., poz. 1781).

informacji uregulowane w obowiązujących ww. *Politykach*, natomiast z wyjaśnień¹⁴ uzyskanych podczas kontroli wynika, że w okresie objętym kontrolą ww. incydenty nie miały miejsca.

W okresie objętym kontrolą nie wystąpiły przypadki projektowania i wdrażania systemów teleinformatycznych¹⁵, wobec czego spełnienie warunków określonych w § 15 ust. 1 rozporządzenia w sprawie KRI nie było przedmiotem kontroli.

W umowach zawartych pomiędzy Starostwem a podmiotami zewnętrznymi¹⁶ wskazano zapisy gwarantujące odpowiedni poziom bezpieczeństwa informacji, zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 10 rozporządzenia w sprawie KRI.

W Starostwie obowiązywały procedury odnoszące się do tworzenia i przechowywania kopii zapasowych uregulowane w obowiązujących w okresie kontrolowanym ww. *Politykach*, czym spełniono wymogi określone § 20 ust. 2 pkt 12 lit. b ww. rozporządzenia.

Regulacje wewnętrzne, w których ustalono zasady postępowania z informacjami w jednostce, zapewniające minimalizację wystąpienia ryzyka kradzieży informacji i środków przetwarzania informacji w tym urzędzeń oraz zasady dotyczące zapewnienia ochrony przetwarzanych informacji zostały zawarte w ww. *Politykach*, obowiązujących w okresie kontrolowanym.

Zgodnie z wymogiem określonym w § 20 ust. 2 pkt 14 rozporządzenia w sprawie KRI, w okresie kontrolowanym w Starostwie przeprowadzono trzy audyty w zakresie bezpieczeństwa informacji¹⁷.

W toku kontroli ustalono, że zgodnie z § 20 ust. 2 pkt 7, 9 i 12 lit. a, d, f, g, h ww. rozporządzenia, Starostwo zapewnia ochronę przetwarzanych informacji przed kradzieżą, nieuprawnionym dostępem, uszkodzeniami lub zakłóceniami, a także zabezpieczenie informacji w sposób uniemożliwiający osobom nieuprawnionym jej ujawnienie, modyfikację, usunięcie lub zniszczenie, poprzez między innymi:

¹⁴ Pisemne wyjaśnienia [redacted]

¹⁵ Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem [redacted]

¹⁶ Dotyczy umów: [redacted]

¹⁷ [redacted]

- zapewnienie zewnętrznej i wewnętrznej ochrony fizycznej obiektów,
- określenie pomieszczeń z ograniczonym dostępem, np. serwerowni oraz ustalenie zasad pobierania i zdawania kluczy do poszczególnych pomieszczeń,
- ustanowienie regulacji wewnętrznych określających zasady postępowania z informacjami w jednostce, zapewniających minimalizację wystąpienia ryzyka kradzieży informacji i środków przetwarzania informacji, w tym urządzeń, a także zasad zapewniających odpowiedni poziom bezpieczeństwa systemów teleinformatycznych,
- automatyczną aktualizację oprogramowania systemów operacyjnych serwerów oraz stacji roboczych,
- wykorzystywanie urządzeń brzegowych typu firewall,
- zabezpieczenie serwerów i stacji roboczych aktualnym oprogramowaniem antywirusowym, automatycznie aktualizującym sygnatury wirusów,
- wyposażenie serwerów i urządzeń sieciowych w zasilanie awaryjne zabezpieczające system przed przepięciami i chwilowymi zanikami napięcia,
- ustanowienie regulacji dotyczących konserwacji, napraw i utylizacji sprzętu i oprogramowania,
- ustanowienie zasad bezpiecznej pracy użytkowników przy wykorzystaniu urządzeń przenośnych i pracy na odległość.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Nieudokumentowanie faktu zapoznania pracowników Starostwa z obowiązującą w okresie kontrolowanym *Polityką Ochrony Danych Osobowych w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach* stanowiącą załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 21/2018 Starosty Białobrzieskiego z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia *Polityki ochrony danych osobowych w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach wraz z procedurami stanowiącymi załączniki do Polityki ochrony danych osobowych*.
2. Niezapewnienie aktualności inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji obejmującej bazę konfiguracji CMDB¹⁸, czym naruszono § 20 ust. 2 pkt 2 rozporządzenia w sprawie KRI, zgodnie z którym, cyt.: „Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznych warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie (...)”

¹⁸ Configuration Management Database.

*utrzymywania aktualności inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji obejmującej ich rodzaj i konfigurację (...)*¹⁹.

3. Nieprzeprowadzenie okresowej analizy ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności wszystkich przetwarzanych informacji w roku 2019 oraz 2020, pomimo obowiązku wynikającego z § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie KRI, zgodnie z którym *„Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie (...) przeprowadzania okresowych analiz ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji (...)*”²⁰.
4. Niezapewnienie osobom zaangażowanym w proces przetwarzania informacji, szkoleń ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień takich jak zagrożenia bezpieczeństwa wszystkich przetwarzanych informacji, skutki naruszenia zasad bezpieczeństwa informacji, w tym odpowiedzialności prawnej czy stosowania środków zapewniających bezpieczeństwo informacji, czym naruszono wymogi § 20 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia w sprawie KRI, zgodnie z którym, cyt.: *„Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających realizację i egzekwowanie (...) zapewnienia szkolenia osób zaangażowanych w proces przetwarzania informacji ze szczególnym uwzględnieniem takich zagadnień, jak:*
 - a) zagrożenia bezpieczeństwa informacji,*
 - b) skutki naruszeń zasad bezpieczeństwa informacji, w tym odpowiedzialność prawna,*
 - c) stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo informacji, w tym urządzenia i oprogramowanie minimalizujące ryzyko błędów ludzkich”*.

Przeprowadzone w okresie objętym kontrolą szkolenia obejmowały swoim zakresem zagadnienia związane wyłącznie z ochroną danych osobowych.

5. Nadawanie, zmianę i odbieranie uprawnień w systemie [REDACTED] niezgodnie z zapisami obowiązujących w okresie kontrolowanym *Polityk*, poprzez:

¹⁹ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami [REDACTED]

²⁰ [REDACTED]

- nieprowadzenie szczegółowej dokumentacji dotyczącej nadawania/zmiany/odbierania uprawnień pracownikom,
- niewydawanie upoważnień do przetwarzania danych osobowych²¹,
- brak dat wystawienia upoważnień do przetwarzania danych osobowych²².

Powyższym naruszono postanowienia § 20 ust 2 pkt 4 i 5, zgodnie z którymi „Zarządzanie bezpieczeństwem informacji realizowane jest w szczególności przez zapewnienie przez kierownictwo podmiotu publicznego warunków umożliwiających (...) podejmowanie działań zapewniających, że osoby zaangażowane w proces przetwarzania informacji posiadają stosowne uprawnienia i uczestniczą w tym procesie w stopniu adekwatnym do realizowanych przez nie zadań oraz obowiązków mających na celu zapewnienie bezpieczeństwa informacji; bezzwłocznej zmiany uprawnień, w przypadku zmiany zadań osób, o których mowa w pkt 4”²³.

6. Nieodebranie byłym pracownikom Starostwa uprawnień do systemu ██████████, czym naruszono zapis § 20 ust. 2 pkt 5 rozporządzenia w sprawie KRI. Ustalono, że pracownicy Starostwa, z którymi wygasła umowę o pracę nie mieli bezzwłocznie odbieranych uprawnień w dniu rozwiązania umowy o pracę²⁴.

²¹ Dotyczy ██████████

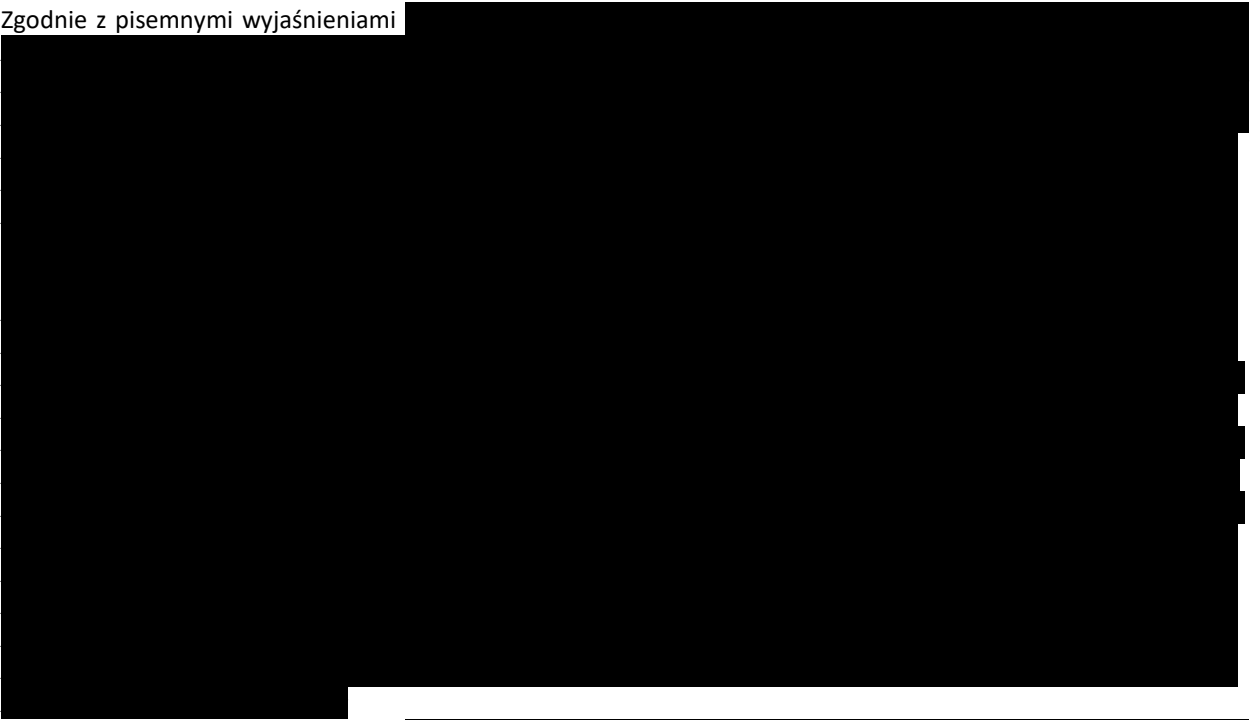
²² Dotyczy ██████████

²³ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami ██████████

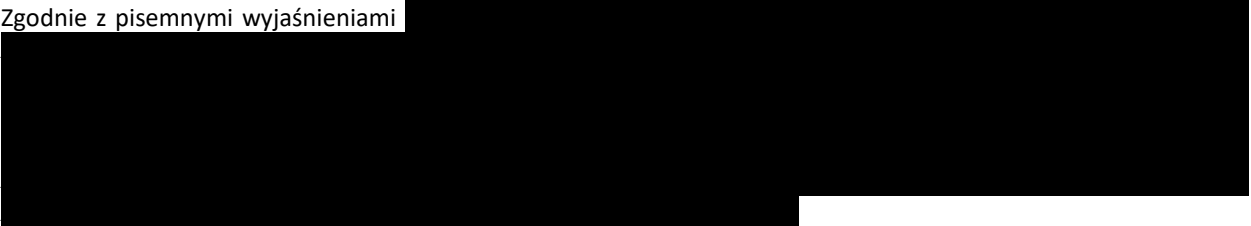
²⁴ Dotyczy ██████████

7. Tworzenie kopii bezpieczeństwa raz w tygodniu „ręcznie” oraz przechowywanie tych kopii na serwerze znajdującym się w tej samej lokacji, wykonywanie pełnej kopii serwera raz na początku danego roku kalendarzowego, nietestowanie kopii zapasowych danych i systemów, a także niewykonywanie testów odtworzeniowych, czym naruszono postanowienia § 20 ust. 2 pkt 12 lit. b, c i e rozporządzenia w sprawie KRI²⁵, zgodnie z którymi kierownictwo podmiotu publicznego jest zobowiązane zapewnić odpowiednie warunki zapewniające realizację i egzekwowanie odpowiedniego poziomu bezpieczeństwa w systemach teleinformatycznych, polegającego w szczególności na minimalizowaniu ryzyka utraty informacji w wyniku awarii, ochronie przed błędami, utratą i nieuprawnioną modyfikacją oraz zapewnieniu bezpieczeństwa plików systemowych.
8. Przechowywanie informacji w dziennikach systemów (logów) przez okres krótszy niż 2 lata, czym naruszono postanowienia § 21 ust. 4, zgodnie z którym *„Informacje w dziennikach systemów przechowywane są od dnia ich zapisu, przez okres wskazany w przepisach odrębnych, a w przypadku braku przepisów odrębnych przez dwa lata”*²⁶.

²⁵ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami

²⁶ Zgodnie z pisemnymi wyjaśnieniami

Ponadto w toku kontroli ustalono, że:

- w pomieszczeniu [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
- w pomieszczeniu [REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadań w zakresie działania systemu zarządzania bezpieczeństwem informacji w systemach teleinformatycznych **ocenia się negatywnie**.

I.C. Zapewnienie dostępności informacji zawartych na stronach internetowych jednostki dla osób niepełnosprawnych.

Strony internetowe starostwa działające pod adresami: <https://bialobrzegipowiat.pl/> oraz <https://powiatbialobrzescki.bip.gov.pl/> poddano weryfikacji zgodności ze standardem WCAG 2.0 za pomocą walidatorów <http://validator.w3.org> oraz <https://jigsaw.w3.org/css-validator>.

Przeprowadzona przez kontrolujących w dniu 16 listopada 2021 r. walidacja stron internetowych Starostwa za pomocą walidatorów <http://validator.w3.org> oraz <https://jigsaw.w3.org/css-validator> wykazała, że:

- za pomocą walidatora <https://validator.w3.org/> stwierdzono:
 - dla strony: <https://bialobrzegipowiat.pl/> – 23 błędy oraz 11 ostrzeżeń,
 - dla strony internetowej: <https://powiatbialobrzescki.bip.gov.pl/> – 23 błędy oraz 11 ostrzeżeń,
- za pomocą walidatora <http://jigsaw.w3.org/css-validator> stwierdzono:
 - dla strony: <https://bialobrzegipowiat.pl/> – 7 błędów oraz 382 ostrzeżenia,
 - dla strony internetowej: <https://powiatbialobrzescki.bip.gov.pl/> – 23 błędy oraz 163 ostrzeżenia.

Wskazane w wyniku weryfikacji ww. stron błędy oraz ostrzeżenia nie miały wpływu na prezentowane treści²⁷.

²⁷ Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem [REDACTED]

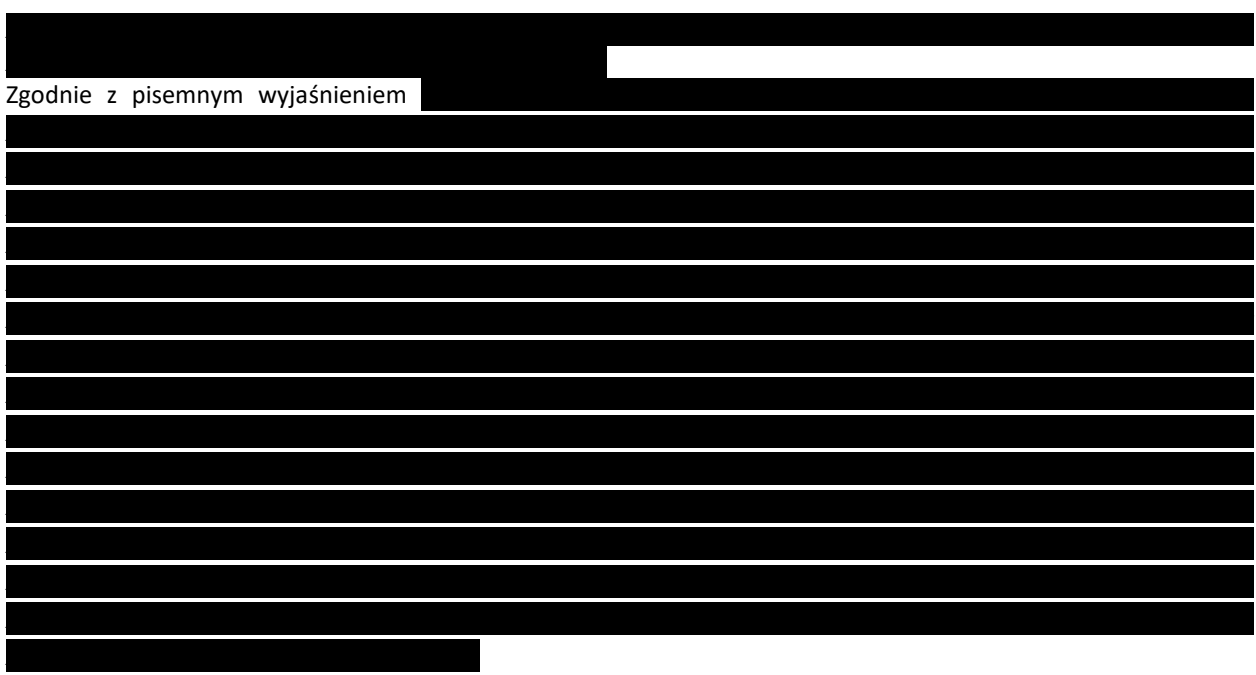
W wyniku kontroli stwierdzono nieprawidłowość polegającą na braku spełnienia wymagań WCAG 2.0 (*Web Content Accessibility Guidelines*) z uwzględnieniem poziomu AA, określonych w § 19 oraz w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie KRI, tj.:

- strona internetowa Starostwa (<https://bialobrzegipowiat.pl/>) nie zawiera informacji dla osób niesłyszących umożliwiającej załatwianie spraw za pomocą języka migowego,
- strona BIP Starostwa (<https://powiatbialobrzeski.bip.gov.pl/>) nie zawiera rozwiązań technicznych umożliwiających osobom niedowidzącym zapoznanie się ich treścią (możliwe jest tylko dwukrotne powiększenie czcionki strony), a także nie jest dostępna informacja dla osób niesłyszących umożliwiająca załatwianie spraw w Starostwie za pomocą języka migowego²⁸.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie zapewnienia dostępności informacji zawartych na stronach internetowych urzędu dla osób niepełnosprawnych **ocenia się pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości.**

Podsumowując, należy stwierdzić, że nieprawidłowości oraz uchybienia opisane w części I.A oraz I.B mogą stwarzać zagrożenie dla podmiotu realizującego zadania publiczne poprzez niezapewnienie dostatecznej poufności, dostępności i integralności informacji z uwzględnieniem takich atrybutów, jak autentyczność, rozliczalność, niezaprzeczalność i niezawodność.

²⁸ Zgodnie z pisemnym wyjaśnieniem

II. Prawidłowość oraz terminowość załatwiania skarg i wniosków przez Starostę Białobrzieskiego.

W kontrolowanej jednostce prowadzono rejestr skarg i wniosków kierowanych do Starosty Białobrzieskiego, zawierający dane pozwalające na określenie daty wpływu skargi lub wniosku, a także sposobu i terminów ich załatwienia, zgodnie z art. 254 k.p.a.

W okresie objętym kontrolą w rejestrze skarg i wniosków zaewidencjonowano 2 skargi skierowane do Starosty Białobrzieskiego, które zostały rozpatrzone bezpośrednio przez Starostę Białobrzieskiego. Nie zaewidencjonowano wniosków kierowanych do Starosty Białobrzieskiego, jak również nie wystąpiły przypadki przyjęcia ustnie zgłoszonej skargi lub wniosku. Badaniu poddano 2 skargi zarejestrowane w rejestrze skarg i wniosków²⁹.

Stwierdzono, że skarżących zawiadomiono o jednoczesnym zawiadomieniu skarżących o sposobie załatwienia skargi, zgodnie z wymogiem określonym w art. 237 § 3 k.p.a.

W kontrolowanej jednostce wyznaczono komórkę organizacyjną oraz osobę odpowiedzialną za przyjmowanie i koordynowanie rozpatrywania skarg i wniosków, stosownie do wymogu określonego w § 3 ust. 1 rozporządzenia w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków³⁰.

Stosownie do treści art. 253 § 4 k.p.a. oraz § 3 ust. 2 rozporządzenia w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków, w widocznym miejscu budynku urzędu znajdowała się informacja wizualna dotycząca przyjęć interesantów w sprawach skarg i wniosków przez Starostę Białobrzieskiego.

Stwierdzono także, że w okresie kontrolowanym przekazano do Wojewody Mazowieckiego sprawozdania z przyjmowania oraz załatwiania skarg i wniosków przez Starostę Białobrzieskiego³¹. Sprawozdanie z przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków w 2020 r. zawierało dane zgodne z ustaleniami kontroli.

W wyniku kontroli stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Niedostosowanie w okresie od 1 stycznia 2020 r. do 28 października 2021 r. – godzin przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków przez Starostę Białobrzieskiego do wymogów określonych w art. 253 § 2 i 3 k.p.a., zgodnie z którym przyjmowanie obywateli w sprawach

²⁹ Dotyczy skarg oznaczonych: [REDACTED]

³⁰ Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 8 stycznia 2002 r. w sprawie organizacji przyjmowania i rozpatrywania skarg i wniosków (Dz. U. Nr 5, poz. 46), dalej: rozporządzenie.

³¹ Dotyczy sprawozdań rocznych: za rok 2019 i rok 2020.

skarg i wniosków winno odbywać się co najmniej raz w tygodniu po godzinach pracy. Starosta Białobrzeski przyjmował obywateli w sprawach skarg i wniosków w każdą środę w godzinach od 10⁰⁰ do 12⁰⁰. Ustalony w powyższy sposób godziny przyjmowania obywateli w sprawach skarg i wniosków nie spełniały kryterium dostosowania do potrzeb ludności³².

2. Rozpatrzenie 2 skarg³³ poddanych kontroli niezgodnie z właściwością, tj. bezpośrednio przez Starostę Białobrzeskiego wbrew treści art. 229 k.p.a., który nie wskazuje starosty wśród organów uprawnionych do rozpatrywania skarg³⁴. Uprawnienia starosty do rozpatrywania skarg, o których mowa w art. 227 k.p.a. nie wynikają także z przepisów szczególnych. Mając na uwadze treść art. 229 k.p.a., a także regulacje dotyczące załatwiania skarg na pracownika przez jego przełożonego służbowego określone w art. 232 § 2 k.p.a., należy wskazać, że Starosta Białobrzeski nie był organem właściwym rozpatrzenia i załatwienia skarg poddanych badaniu.
3. Niewskazanie w zawiadomieniach o odmownym załatwieniu skarg uzasadnienia prawnego³⁵ oraz pouczenia o treści art. 239 k.p.a.³⁶. Zaniedbaniem takim naruszono wymóg art. 238 § 1 ww. ustawy, zgodnie z którym „(...) *Zawiadomienie o odmownym załatwieniu skargi powinno zawierać (...) uzasadnienie (...) prawne oraz pouczenie o treści art. 239*”.
4. Niespełnienie obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych, o którym mowa w art. 226a k.p.a. W przypadku obu skarg, nie przekazano skarżącemu informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2 rozporządzenia 2016/679, przy pierwszej czynności skierowanej do tych osób³⁷.

³² W trakcie trwania czynności kontrolnych Uchwałą Zarządu Powiatu Białobrzeskiego Nr 122/256/2021 z dnia 19 listopada 2021 r. w sprawie uchwalenia zmian w Regulaminie Organizacyjnym Starostwa Powiatowego w Białobrzegach zmieniono godziny i dzień przyjmowania obywateli przez Starostę Białobrzeskiego, Wicestarostę Białobrzeskiego lub wyznaczone przez niego osoby w sprawach skarg i wniosków. Zgodnie z powyższą uchwałą, Starosta, Wicestarosta lub wyznaczone przez niego osoby przyjmują obywateli w sprawach skarg i wniosków w każdy poniedziałek w godzinach od 15³⁰ do 16⁰⁰ – po godzinach pracy.

³³ Dotyczy skarg oznaczonych:

³⁴ Skarga

³⁵ Dotyczy skargi oznaczonej

³⁶ Dotyczy skarg oznaczonych:

³⁷ W pisemnych wyjaśnieniach

5. Przesłanie za pośrednictwem platformy ePUAP zawiadomienia o sposobie załatwienia skargi, niespełniającego wymogów dla dokumentu elektronicznego, wynikających z art. 3 pkt 1 i 2 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz art. 14 § 1a k.p.a., tj. nie zostało opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym lub kwalifikowaną pieczęcią elektroniczną organu administracji publicznej ze wskazaniem w treści pisma osoby opatrującej pismo pieczęcią.

Przedstawiając powyższe informuję, że realizację zadania w przedmiocie prawidłowości oraz terminowości załatwiania skarg i wniosków przez Starostę Białobrzieskiego – ocenia się **pozytywnie pomimo stwierdzonych nieprawidłowości**.

Mając na uwadze powyższe ustalenia zobowiązuję Pana Starostę do podjęcia działań w celu wyeliminowania ustalonych nieprawidłowości, a w szczególności do:

1. Udokumentowania procedur dotyczących dostarczania i zarządzania usługami na deklarowanym poziomie dostępności, zgodnie z § 15 ust. 2 rozporządzenia w sprawie KRI.
2. Udokumentowania faktu zapoznania pracowników jednostki z dokumentacją dotyczącą przyjęcia *Polityki Ochrony Danych Osobowych w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach* stanowiącą załącznik nr 1 do Zarządzenia Nr 21/2018 Starosty Białobrzieskiego z dnia 25 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia *Polityki ochrony danych osobowych w Starostwie Powiatowym w Białobrzegach wraz z procedurami stanowiącymi załączniki do Polityki ochrony danych osobowych*.
3. Zapewnienia aktualności inwentaryzacji sprzętu i oprogramowania służącego do przetwarzania informacji, obejmującej bazę konfiguracji CMDB, zgodnie z wymogiem określonym w § 20 ust. 2 pkt 2 ww. rozporządzenia.
4. Przeprowadzania okresowych analiz ryzyka utraty integralności, dostępności lub poufności informacji, zgodnie z obowiązkiem wynikającym z § 20 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia w sprawie KRI.
5. Zapewnienia osobom zaangażowanym w proces przetwarzania informacji, szkoleń ze szczególnym uwzględnieniem zagadnień takich jak zagrożenia bezpieczeństwa informacji, skutki naruszenia zasad bezpieczeństwa informacji, w tym odpowiedzialność prawna czy stosowanie środków zapewniających bezpieczeństwo informacji, zgodnie z wymogami określonymi w § 20 ust. 2 pkt 6 rozporządzenia w sprawie KRI.

6. Nadawania/odbierania/zmiany uprawnień do systemów teleinformatycznych, w tym również do systemu ████████ – zgodnie z postanowieniami § 20 ust. 2 pkt 4 i 5 rozporządzenia w sprawie KRI.
7. Bezzwłocznego odbierania byłym pracownikom uprawnień do systemów teleinformatycznych, w tym również do systemu ████████ – zgodnie z zapisem § 20 ust. 2 pkt 5 ww. rozporządzenia.
8. Wykonywania kopii bezpieczeństwa danych, systemów oraz serwera, przechowywania tych kopii jak również wykonywania testowania przechowywanych kopii zapasowych danych i systemów oraz wykonywania testów odtworzeniowych, zgodnie z wymogami określonymi w § 20 ust. 2 pkt 12 lit. b, c i e rozporządzenia w sprawie KRI.
9. Przechowywania informacji w dziennikach systemów (logów) przez okres wskazany w § 21 ust. 4 ww. rozporządzenia.
10. Dostosowania strony internetowej Starostwa (<https://bialobrzegipowiat.pl/>) oraz strony internetowej BIP Starostwa (<https://powiatbialobrzeski.bip.gov.pl/>) do wymagań WCAG (*Web Content Accessibility Guidelines*) z uwzględnieniem poziomu AA, określonych w § 19 oraz w załączniku nr 4 do rozporządzenia w sprawie KRI, w tym informacji dla osób niesłyszących umożliwiającą załatwianie spraw w Starostwie za pomocą języka migowego.
11. Dostosowania godzin przyjęć obywateli w sprawach skarg i wniosków do wymogów określonych w art. 253 § 3 k.p.a.
12. Przestrzegania przepisów regulujących właściwość organów do rozpatrywania skarg i niezwłocznego, nie później niż w terminie siedmiu dni, przekazywania ich właściwym organom, z równoczesnym zawiadomianiem o tym skarżących, zgodnie z treścią art. 229 oraz 232 § 2 k.p.a.
13. Wskazywania w zawiadomieniu o odmownym załatwieniu skargi pouczenia o treści art. 239 k.p.a. zgodnie z wymogiem art. 238 § 1 ww. ustawy.
14. Spełniania obowiązku informacyjnego dotyczącego przetwarzania danych osobowych, o którym mowa w art. 226a k.p.a.
15. Przesyłania za pośrednictwem platformy ePUAP zawiadomień o sposobie załatwienia skargi spełniających wymogi dla dokumentu elektronicznego, zgodnie z art. 3 pkt 1 i 2 ustawy o informatyzacji działalności podmiotów realizujących zadania publiczne oraz art. 14 § 1a k.p.a.

Ponadto wskazuję na konieczność [REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

[REDACTED]

Przedstawiając powyższe informuję, że zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze oraz zobowiązuję Pana Starostę na podstawie art. 49 ww. ustawy do przekazania, w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, pisemnej informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych nieprawidłowości.

z up. WOJEWODY MAZOWIECKIEGO

/-/

Artur Subda

Dyrektor Wydziału Kontroli